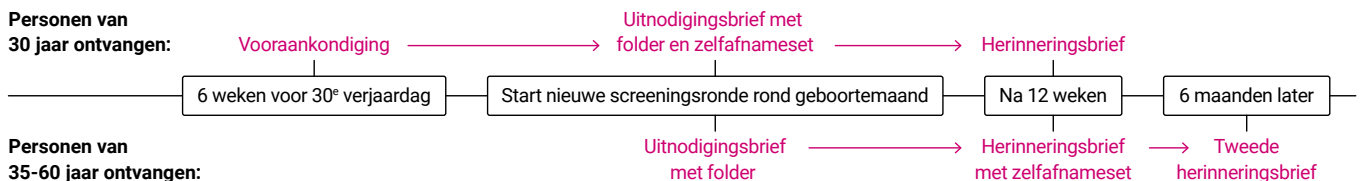

Bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker in 4 stappen

1 Stap 1: Uitnodigen

In 2026 nodigt Bevolkingsonderzoek Nederland personen uit van de geboortejaren 1966, 1971, 1976, 1981, 1986, 1991, 1996. Zij ontvangen hun uitnodiging in of rond hun geboortemaand. De gegevens komen uit de Basisregistratie personen (BRP). Personen van 30 jaar ontvangen 6 weken voor hun verjaardag een vooraankondiging. Het is een eigen keuze hoe men wil deelnemen: óf een uitstrijkje laten maken bij de huisartsenpraktijk óf deelname met de zelftest. **In de uitnodiging bieden we het uitstrijkje en de zelftest als gelijkwaardige deelnamemethoden aan.**

Instroom HPV-gevaccineerden in het bevolkingsonderzoek

Voor HPV-gevaccineerde personen is het nog steeds belangrijk om aan het bevolkingsonderzoek mee te doen. De HPV-vaccinatie beschermt tegen de hrHPV-typen 16 en 18, die het vaakst baarmoederhalskanker veroorzaken. Na vaccinatie met het bivalent vaccin kunnen andere hrHPV-typen nog wel tot het ontstaan van baarmoederhalskanker leiden. Screening van HPV-gevaccineerden blijft daarom belangrijk.

2 Stap 2: Screenen

Deelname aan het bevolkingsonderzoek kan met een uitstrijkje of een zelftest:

Uitstrijkje

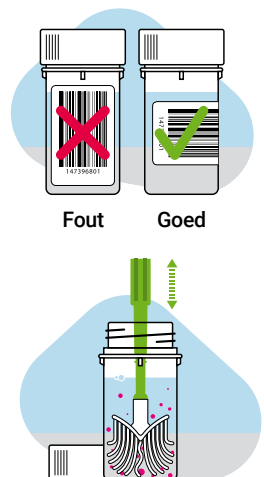
De persoon maakt zelf een afspraak bij de huisartspraktijk en neemt de uitnodigingsbrief mee. Laboratorium-aanvragen voor het bevolkingsonderzoek kunt u digitaal insturen. Dit kan kosteloos via ZorgDomein en VIPLive. Op de uitnodigingsbrief staat een code vermeld. Deze code vult u in op het digitale labformulier. Vervolgens plakt u één barcodesticker horizontaal op het afnamepotje. U vult het digitale labformulier in en rondt het onderzoek af. De andere barcodesticker haalt u van de brief en gooit u weg. De brief mag u weer meegeven.

Op het digitale labformulier kunt u bij opmerkingen aangeven of er bijzonderheden aan de portio te zien zijn. Dit is extra belangrijk als het om de onderstaande uitstrijkjes gaat omdat deze direct cytologisch beoordeeld worden.

- controle-uitstrijkje na 12 maanden
- een herhaaluitstrijkje (omdat er in het eerdere uitstrijkje onvoldoende celmateriaal zat)
- een uitstrijkje na een HPV positieve uitslag op de zelftest

Het advies is om bij personen met klachten en afwijkingen een uitstrijkje op indicatie te maken.

Let op: Gebruik het groene uitstrijkborsteltje voor het bevolkingsonderzoek. Na het maken van het uitstrijkje stampt u het borsteltje 10x uit, zodat de borstelhaartjes uit elkaar komen te staan. En daarna krachtig rond-draaien. Gooi het borsteltje weg en laat dit niet achter in het potje.

Zelftest

Met de zelftest kan de persoon zelf thuis vaginaal materiaal afnemen. De zelftest wordt in het screeningslaboratorium geanalyseerd op hrHPV. Wordt er hrHPV gevonden, dan ontvangt de persoon een uitnodiging om een afspraak te maken voor een uitstrijkje bij de huisartspraktijk. Op het uitgestreken materiaal wordt een cytologische beoordeling uitgevoerd. Dit uitstrijkje valt onder het bevolkingsonderzoek en is gratis. Let op: om privacyredenen ontvangt u als huisarts geen uitslag over de zelftest. Dit omdat u niet de aanvrager van het onderzoek bent.

Niet of later meedoen?

Deelname aan het bevolkingsonderzoek is vrijwillig. Personen kunnen zich eenmalig of definitief afmelden. Bij eenmalige afmelding ontvangt de persoon automatisch na 5 jaar een nieuwe uitnodiging.

Zwangerschap

Het advies is dat een persoon 6 weken na de zwangerschap weer kan meedoen.

3

Stap 3: Uitslag

Het uitstrijkje wordt beoordeeld in het screeningslaboratorium. Dit kan een ander laboratorium zijn dan waar u de uitstrijkjes op indicatie naartoe stuurt. Het screeningslaboratorium stuurt de uitslag naar uw Zorgmailadres. Bij vragen over de uitslag kunt u contact opnemen met het screeningslaboratorium. Uw patiënt ontvangt de uitslag van het onderzoek per brief van Bevolkingsonderzoek Nederland.

Geen hrHPV

Bij een uitslag hrHPV-negatief ontvangt de persoon over 5 jaar weer een uitnodiging voor het bevolkingsonderzoek. Als de persoon 40 of 50 jaar is en een uitslag hrHPV-negatief heeft dan krijgt de persoon over 10 jaar weer een uitnodiging voor het bevolkingsonderzoek.

Wel hrHPV

Bij een uitslag hrHPV-positief wordt een cytologische beoordeling uitgevoerd. De uitslag kan zijn:

- **HPV other en PAP 1 - PAP3a1:** Controle-uitstrijkje bij de huisarts na 12 maanden
- **HPV 16/18 en PAP1:** Controle-uitstrijkje bij de huisarts na 12 maanden
- **HPV other en PAP 3a2 of hoger:** Doorverwijzing naar de gynaecoloog
- **HPV 16/18 en PAP2 of hoger:** Doorverwijzing naar de gynaecoloog

Bij controle-uitstrijkje na 12 maanden: geen afwijkingen, persoon ontvangt volgende screeningsronde weer een nieuwe uitnodiging.

Bij controle-uitstrijkje na 12 maanden: PAP2 of hoger, doorverwijzing naar de gynaecoloog.

Onbeoordeelbaar

Het herhaaluitstrijkje na 6 weken maakt deel uit van het bevolkingsonderzoek. Het is belangrijk dat er tussen het eerste en tweede uitstrijkje minimaal 6 weken zit.

Laatste screeningsronde

- 60 jaar en uitslag hrHPV-negatief: persoon ontvangt geen uitnodiging meer
- 60 jaar en uitslag hrHPV-positief en cytologie-negatief: persoon ontvangt extra uitnodiging bij 65 jaar
- 60/65 jaar en uitslag hrHPV-positief en cytologie-positief: doorverwijzing naar gynaecoloog
- 60 jaar of uitslag zelftest hrHPV-positief maar geen uitstrijkje met cytologische beoordeling: persoon ontvangt extra uitnodiging bij 65 jaar, dit is tevens de laatste uitnodiging

4

Stap 4: Vervolgonderzoek

Verwijzing naar de gynaecoloog

Stuur hierbij de volledige uitslag inclusief KOPAC-classificatie mee bij de verwijzing. Dit vervolgonderzoek maakt geen deel uit van het bevolkingsonderzoek. De kosten hiervan worden betaald vanuit de zorgverzekering.